

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-19540/2022-ERU
Č. j. 19540-8/2022-ERU

V Ostravě dne 20. července 2023

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-19540/2022-ERU, zahájeném dne 30. listopadu 2022 z moci úřední podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **ELGAS Energy, s.r.o.**,
se sídlem Dobronická 1257, Kunratice, 148 00 Praha 4, IČO: 293 21 638,
práv. zast. společností [redacted], advokátní kancelář,
se sídlem [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 2 písm. f) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 30. listopadu 2022 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupku, společnost ELGAS Energy, s.r.o., se sídlem Dobronická 1257, Kunratice, 148 00 Praha 4, IČO: 293 21 638 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 2 písm. f) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že závažně ztížil výkon dozoru podle ust. § 18 odst. 1 energetického zákona, neboť v rozporu s ust. § 10 odst. 2 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kontrolní řád“), jakožto kontrolovaná osoba neposkytl kontrolujícím potřebnou součinnost, když neposkytl Energetickému regulačnímu úřadu nejpozději dne 18. listopadu 2022 požadované informace a podklady dle Opakované žádosti o poskytnutí podkladů a informací ze dne 2. listopadu 2022, č. j. 17271-4/2022-ERU, doručené dne 3. listopadu 2022, a to konkrétně:

- seznam odběrných míst (identifikovaných EAN nebo EIC kódem), u kterých účastník řízení zaslal v měsíci září 2022 zákazníkům oznámení o zvýšení zálohových plateb, resp. nový rozpis zálohových plateb a zároveň oznámení, že od 17. září 2022 bude cena z dodávky elektřiny či plynu účtována na základě denního velkoobchodního trhu (spotové ceny),
- kopie vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu za účtovací období 2021/2022, pro odběrná místa EIC [redacted] a EIC [redacted],
- pro odběrná místa EAN [redacted], EAN [redacted], EAN [redacted], EIC [redacted], EIC [redacted], EIC [redacted], EIC [redacted] a EIC [redacted] informaci na základě jakého ujednání ve smlouvě účastník řízení zákazníkům zaslal oznámení, že od 17. září 2022 bude cena za dodávku elektřiny či plynu účtována na základě denního velkoobchodního trhu (spotové ceny) nebo prokazatelně doložte, kteří zákazníci s touto změnou účtování ceny souhlasili.

II.

Podle ust. § 91a odst. 8 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 2 písm. f) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši**

200 000 Kč (slovy: dvě stě tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 33822.

III.

Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu a ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 33822.

Odůvodnění

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Správní řízení je zahajováno na základě vlastních zjištění Energetického regulačního úřadu (dále také „ERÚ“ či „správní orgán“).

II. Průběh správního řízení

- [2] Na základě skutečností známých ERÚ z jeho činnosti a po prostudování podkladů obsažených ve spise sp. zn. OSR-19540/2022-ERU vydal ERÚ dne 30. listopadu 2022 příkaz č. j. 19540-3/2022-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen téhož dne (dále jen „příkaz“). Uvedeným příkazem uznal ERÚ účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 2 písm. f) energetického zákona, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že závažně ztížil výkon dozoru podle ust. § 18 odst. 1 energetického zákona. ERÚ účastníkovi řízení výrokem II. uvedeného příkazu uložil pokutu ve výši 750 000 Kč.
- [3] Dne 7. prosince 2022 byl ERÚ doručen odpor účastníka řízení proti uvedenému příkazu, ve kterém účastník řízení vznesl námitky, které budou vypořádány v rámci části „IV. V. Námitky účastníka řízení a jejich vypořádání“ tohoto rozhodnutí. Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě. Ve smyslu ust. § 150 odst. 3 správního řádu byl doručení odporu příkaz zrušen a v řízení bylo pokračováno.
- [4] Dne 3. dubna 2023 zaslal správní orgán účastníkovi řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit majetkové poměry, č. j. 19540-6/2022-ERU, které bylo účastníkovi řízení doručeno téhož dne. ERÚ účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí, o možnosti doložit majetkové poměry a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání.
- [5] Dne 6. dubna 2023 byl ERÚ do datové schránky doručen přípis účastníka řízení nazvaný jako „Doložení majetkových poměrů“, č. j. 19540-7/2022-ERU, v rámci kterého účastník řízení doložil Rozvahu a Výkaz zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2022.
- [6] Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu se zásadou, která je zakotvena v ust. § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci,

o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

III. Popis skutkového stavu

- [7] Dne 14. října 2022 zahájil ERÚ podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) kontrolního řádu doručením „Oznámení o zahájení kontroly“, č. j. 17271-1/2022-ERU, ze dne 14. října 2022 (dále jen „Oznámení o zahájení kontroly“) kontrolu, jejímž předmětem bylo dodržování povinností držitele licence vyplývajících z ust. § 11 odst. 6 energetického zákona, tj. povinnosti držitele licence na obchod s elektřinou a licence na obchod s plynem stanovit zálohové platby na dodávku elektřiny nebo plynu nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny nebo plynu v následujícím účtovacím období.
- [8] Oznámení o zahájení kontroly mimo jiné obsahovalo výzvu, aby účastník řízení v souladu s ust. § 8 písm. c) kontrolního řádu ve lhůtě do 15 kalendářních dnů ode dne doručení Oznámení o zahájení kontroly předložil ERÚ následující informace a podklady:
- seznam odběrných míst (identifikovaných EAN nebo EIC kódem), u kterých účastník řízení zaslal v měsíci září 2022 zákazníkům oznámení o zvýšení zálohových plateb, resp. nový rozpis zálohových plateb,
 - pro odběrná místa EAN [redacted], EAN [redacted], EAN [redacted], EIC [redacted], EIC [redacted], EIC [redacted], EIC [redacted] a EIC [redacted] podklady a informace: (i) kopie smluv o sdružených službách dodávky elektřiny, resp. plynu, uzavřených mezi zákazníky v uvedených odběrných místech a účastníkem řízení, včetně obchodních podmínek a ceníku; (ii) kopie případných dodatků ke smlouvám o sdružených službách dodávky elektřiny, resp. plynu, včetně obchodních podmínek a ceníku; (iii) kopie veškerých oznámení o zvýšení ceny, nebo o změně obchodních podmínek zaslaných zákazníkům ve výše uvedených odběrných místech, a to od uzavření smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, resp. plynu, nebo od uzavření posledního dodatku k této smlouvě; (iv) kopie posledního vyúčtování sdružených služeb dodávky elektřiny (pro odběrná místa elektřiny); (v) kopie tří posledních vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (pro odběrná místa plynu); (vi) kopie veškerých předpisů zálohových plateb (rozpisů záloh) zaslaných zákazníkům pro uvedená odběrná místa v roce 2022, a to včetně sdělení výpočtu výše částky zálohové platby (tj. vzorec výpočtu včetně vstupních hodnot výpočtu, které účastník řízení pro tento výpočet použil); (vii) případně další související doklady a informace týkající se výše uvedených odběrných míst, které souvisí s předmětem kontroly.
- [9] V návaznosti na oznámení o zahájení kontroly byl dne 19. října 2022 ERÚ doručen přípis účastníka řízení ze dne 18. října 2022, v rámci kterého účastník řízení doložil úplné podklady a informace k odběrným místům EAN [redacted], EAN [redacted], EAN [redacted], EIC [redacted], EIC [redacted], EIC [redacted] a EIC [redacted]. Další požadované informace a podklady, a to konkrétně seznam odběrných míst (identifikovaných EAN nebo EIC kódem), u kterých účastník řízení zaslal v měsíci září 2022 zákazníkům oznámení o zvýšení zálohových plateb, resp. nový rozpis zálohových plateb a v případě odběrných míst EIC [redacted] a EIC [redacted] kopie vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu, účastník řízení ERÚ ve stanovené lhůtě neposkytl.
- [10] Dne 3. listopadu 2022 zaslal ERÚ účastníkovi řízení Opakovanou žádost o poskytnutí podkladů a informací ze dne 2. listopadu 2022, č. j. 17271-4/2022-ERU, která byla účastníkovi řízení doručena dne 3. listopadu 2022 a v rámci které po účastníkovi řízení požadoval, aby ve lhůtě do 15 kalendářních dnů ode dne doručení této opakované žádosti předložil ERÚ následující informace a podklady:
- seznam odběrných míst (identifikovaných EAN nebo EIC kódem), u kterých účastník řízení zaslal v měsíci září 2022 zákazníkům oznámení o zvýšení zálohových plateb, resp. nový rozpis

zálohových plateb a zároveň oznámení, že od 17. září 2022 bude cena za dodávku elektřiny či plynu účtována na základě denního velkoobchodního trhu (spotové ceny),

- kopie vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu za účtovací období 2021/2022 pro odběrná místa EIC [REDACTED] a EIC [REDACTED], a dále
- pro odběrná místa EAN [REDACTED], EAN [REDACTED], EAN [REDACTED], EIC [REDACTED], EIC [REDACTED], EIC [REDACTED], EIC [REDACTED] a EIC [REDACTED] informaci na základě jakého ujednání ve smlouvě účastník řízení zákazníkům zaslal oznámení, že od 17. září 2022 bude cena za dodávku elektřiny či plynu účtována na základě denního velkoobchodního trhu (spotové ceny) nebo prokazatelně doložte, kteří zákazníci s touto změnou účtování ceny souhlasili.

- [11] Lhůta k dodání informací a podkladů tak uplynula dne 18. listopadu 2022. Kopie vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu za účtovací období 2021/2022 pro odběrná místa EIC [REDACTED] a EIC [REDACTED] a informaci na základě jakého ujednání ve smlouvě účastník řízení zákazníkům zaslal oznámení, že od 17. září 2022 bude cena za dodávku elektřiny či plynu účtována na základě denního velkoobchodního trhu (spotové ceny), účastník řízení ERÚ doložil dne 8. prosince 2022, v rámci přípisu č. j. 17271-8/2022-ERU, tedy po uplynutí stanovené lhůty 18. listopadu 2022. Další požadované informace a podklady, a to konkrétně seznam odběrných míst (identifikovaných EAN nebo EIC kódem), u kterých účastník řízení zaslal v měsíci září 2022 zákazníkům oznámení o zvýšení zálohových plateb, resp. nový rozpis zálohových plateb účastník řízení ERÚ neposkytl.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [12] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [13] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění pozdějších předpisů se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [14] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky, energetický zákon a kontrolní řád.
- [15] Zákon o odpovědnosti za přestupky a kontrolní řád nebyly v době uplynulé od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizovány. Energetický zákon byl naposledy novelizován s účinností ode dne 1. července 2023.
- [16] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal ust. energetického zákona a jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že ust. relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, a též trestnost tohoto jednání z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorií přestupku, zůstala obsahově totožná. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno.

IV. II. Právní posouzení skutku

- [17] Podle ust. § 10 odst. 2 kontrolního řádu je kontrolovaná osoba povinna vytvořit podmínky pro výkon kontroly, umožnit kontrolujícímu výkon jeho oprávnění stanovených tímto zákonem a poskytovat k tomu potřebnou součinnost a podat ve lhůtě určené kontrolujícím písemnou zprávu o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou, pokud o to kontrolující požádá.
- [18] Podle ust. § 91a odst. 2 písm. f) energetického zákona se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že znemožní nebo závažně ztíží výkon dozoru podle ust. § 18 odst. 1 tím, že neumožní ERÚ výkon jeho oprávnění podle ust. § 18 odst. 5 energetického zákona nebo nesplní některou z povinností podle kontrolního řádu.
- [19] ERÚ v Oznámení o zahájení kontroly i v opakované žádosti o poskytnutí podkladů a informací účastníka řízení poučil o jeho povinnosti vytvořit podmínky pro výkon kontroly, umožnit ERÚ výkon jeho oprávnění stanovených kontrolním řádem a poskytovat k tomu potřebnou součinnost, jak vyplývá z ust. § 10 odst. 2 kontrolního řádu a v jejich závěru poučil účastníka řízení, že pokud právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba znemožní nebo závažně ztíží výkon dozoru podle ust. 18 odst. 1 energetického zákona tím, že nesplní některou z jeho povinností podle kontrolního řádu, dopouští se přestupku podle ust. § 91a odst. 2 písm. f) energetického zákona, za který může být podle ust. § 91a odst. 8 energetického zákona uložena pokuta až do výše 1 000 000 Kč.
- [20] Výkon kontroly je jednou z nejtýpějších činností veřejné správy. Ust. § 2 kontrolního řádu zakotvuje, že: „*Kontrolní orgán při kontrole zjišťuje, jak kontrolovaná osoba plní povinnosti, které jí vyplývají z jiných právních předpisů nebo které jí byly uloženy na základě těchto předpisů.*“. Z uvedeného ust. tedy vyplývá, že podstatou činnosti orgánů veřejné správy v rámci kontroly je zjišťování plnění povinností kontrolovaných osob. Podle ust. § 8 písm. c) kontrolního řádu je kontrolní orgán oprávněn požadovat poskytnutí údajů, dokumentů a věcí vztahujících se k předmětu kontroly nebo k činnosti kontrolované osoby. Z uvedeného ust. je patrné, kdy kontrolovaná osoba může odmítnout poskytnout kontrolnímu orgánu požadované údaje a dokumenty, aniž by ze strany kontrolního orgánu došlo k uložení sankce. Je jím případ, kdy požadované údaje a dokumenty nesouvisí s předmětem kontroly.
- [21] ERÚ zahájil s účastníkem řízení kontrolu v režimu kontrolního řádu, jejímž předmětem bylo dodržování povinností držitele licence vyplývajících z ust. § 11 odst. 6 energetického zákona, tj. povinnosti držitele licence na obchod s elektřinou a licence na obchod s plynem stanovit zálohové platby na dodávku elektřiny/plynu nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny/plynu v následujícím zúčtovacím období. Kontrola byla tedy zahájena za účelem zjištění skutkového stavu věci, tj. zda účastník řízení stanovil svým zákazníkům zálohové platby na dodávku dané komodity v souladu s ust. § 11 odst. 6 energetického zákona.
- [22] Správní orgán má za to, že předmět řádně zahájené kontroly, tj. dodržování povinností držitele licence stanovit zálohové platby na dodávku dané komodity nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby, byl dostatečně vymezen a podklady, které ERÚ na základě žádosti po účastníkovi řízení požadoval předložit s výkonem a předmětem kontroly souvisely, tudíž účastník řízení byl povinen poskytnout v tomto směru součinnost spočívající v předložení požadovaných podkladů a informací ve stanovené lhůtě nezbytných pro posouzení zda skutečný stav (stanovení zálohových plateb) odpovídá stavu předpokládanému právními předpisy (zda byly zálohové platby na dodávku elektřiny/plynu stanoveny v souladu se zákonem). Jedině na základě úplných podkladů souvisejících s činností účastníka řízení může být naplněn primární cíl kontrolní činnosti, kterým je zjištění, zda a jak kontrolovaná osoba reálně plní povinnosti stanovené jí zákonem nebo uložené na jeho základě.
- [23] Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 8 As 102/2019-31 zdůraznil, že: „*kontrola představuje interaktivní činnost, která z povahy věci a cíle, jehož má být dosaženo (tj. zjištění, zda kontrolovaná osoba plní povinnosti, které jí vyplývají z právních předpisů nebo které jí byly na základě těchto předpisů uloženy), vyžaduje vzájemnou komunikaci a součinnost mezi kontrolním orgánem*

a kontrolovanou osobou. (...) Pouze na základě vzájemného dialogu je možné dospět k cíli kontroly. Projeví-li kontrolovaná osoba snahu dialog vést, je na kontrolním orgánu, aby v něm pokračoval a nepřistoupil automaticky k trestání kontrolované osoby za domnělé neposkytnutí potřebné součinnosti při kontrole (...).“ Povinnosti stanovené v ust. § 10 odst. 2 kontrolního řádu mají tedy v první řadě vést k dosažení účelu kontroly. Správní orgán má za to, že v nyní posuzovaném případě se tak však nestalo. Z průběhu kontroly je patrné, že účastník řízení sice na výzvy v rámci kontroly reagoval, tedy nebyl naprosto nečinný, ale jím předkládané podklady se vztahovaly pouze ke konkrétně požadovaným odběrným místům označených EAN nebo EIC. Seznam odběrných míst, u kterých účastník řízení zaslal v měsíci září 2022 zákazníkům oznámení o zvýšení zálohových plateb, resp. nový rozpis zálohových plateb, však účastník řízení ERÚ na základě ani jedné z výzev neposkytl a ani nevyvinul žádnou snahu o prodloužení lhůty k doložení předmětného seznamu. Správní orgán má za to, že si účastník řízení tím, že poskytl jen podklady, které se vztahovaly ke konkrétním odběrným místům, musel být vědom, že v těchto případech s vysokou mírou pravděpodobnosti ERÚ obdržel podnět ze strany zákazníků, kterých se odběrná místa týkala, a tyto podklady by si ERÚ potenciálně byl schopen zajistit i od nich. V kontextu toho, že počet dílčích útoků či počet přestupků spáchaných v souběhu lze považovat za okolnosti zvyšující závažnost potenciálně páchaného přestupku, resp. za přitěžující okolnost při stanovení výše správního trestu, lze důvodně předpokládat, že účastník řízení nedoložením dotčeného seznamu může svou nečinností (nesoučinností) zastírat porušení zákonných povinností v mnohem větším rozsahu, což lze dovodit i z nezanedbatelného množství podnětů zákazníků, které ERÚ obdržel (viz přehled podání zákazníků, který byl vložen do správního spisu dne 3. dubna 2023, č. j. 19540-5/2022-ERU), týkajících se mj. i stanovení výše zálohových plateb za dodávku elektřiny/plynu, resp. nestanovení záloh dle důvodně předpokládané spotřeby.

- [24] Vzhledem k výše uvedenému správní orgán uzavírá, že účastník řízení nedoložením seznamu odběrných míst, u kterých zaslal zákazníkům oznámení o zvýšení zálohových plateb, porušil svoji povinnost poskytnout kontrolnímu orgánu veškerou součinnost tak, aby mohlo být v plném rozsahu zkontrolováno, zda účastník řízení dodržel povinnosti držitele licence vyplývající z ust. § 11 odst. 6 energetického zákona. V důsledku jeho částečné nečinnosti však mohla být kontrola v určitém rozsahu v konečném důsledku dokončena.
- [25] Správní orgán tak konstatuje, že má za nepochybné, že účastník řízení v rámci kontroly nepředložil ERÚ požadované informace a podklady, a tedy neposkytl potřebnou součinnost k výkonu jeho oprávnění stanovených kontrolním řádem. Správní orgán má za to, že účastník řízení svým jednáním, resp. opomenutím, porušil ust. § 10 odst. 2 kontrolního řádu, a tedy závažně ztížil výkon dozoru ERÚ nad právními předpisy uvedenými v ust. § 18 odst. 1 energetického zákona.

IV. III. Formální a materiální stránka přestupku

- [26] S ohledem na výše uvedené má správní orgán za to, že účastník řízení, jakožto kontrolovaná osoba, porušil ust. § 10 odst. 2 kontrolního řádu, když nepředložil ERÚ ve stanovené lhůtě, tj. do dne 18. listopadu 2022 požadované informace a podklady dle opakované žádosti, čímž neposkytl ERÚ potřebnou součinnost k výkonu jeho oprávnění stanovených kontrolním řádem, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 2 písm. f) energetického zákona. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedeného přestupku.
- [27] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro přestupky. Podstatou přestupků je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna

i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot.

- [28] K naplnění materiální stránky lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Afs 14/2011-62: „*I přesto, že jsou správní orgány povinny konkrétní společenskou nebezpečnost deliktu zkoumat, není zpravidla nutno, aby se jí explicitně zabývaly i při odůvodňování svých rozhodnutí. V zásadě totiž platí, že materiální stránka správního deliktu je dána již naplněním skutkové podstaty deliktu. Až ve chvíli, kdy je z okolností případů jasné, že existují takové výjimečné skutečnosti, jejichž nezohlednění by vedlo k výsledku zjevně rozpornému s účelem a funkcí správního trestání (tedy ve chvíli, kdy konkrétní společenská nebezpečnost nedosahuje ani minimální hranice typové nebezpečnosti), musí se intenzitou konkrétní společenské nebezpečnosti zabývat i v odůvodnění. Obzvláště u správních deliktů, jejichž naplnění nevyžaduje zavinění, nebudou mít okolnosti obvykle zkoumané v souvislosti s konkrétní společenskou nebezpečností (jak vyplývá z výše uvedené judikatury NSS, jedná se např. o okolnosti jako je míra zavinění, vztah pachatele k jednání, způsob jeho spáchání, pohnutí a osoba pachatele) na naplnění materiální stránky deliktu žádný vliv. Tyto zvláštní okolnosti však mohou být zohledněny při stanovení sankce.*“. Při posouzení materiální stránky přestupku je tedy třeba vycházet zejména ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek. Lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. V daném případě jsou naplněny formální znaky přestupku, zároveň je přítomen i materiální znak ve formě minimálně nepatrné a teprve při stanovení sankce bude správní orgán materiální stránku posuzovat a sankci individualizovat právě s ohledem na „míru“ materiální stránky. Takový postup plně koresponduje rovněž s preventivně-ochrannou funkcí správního trestu.
- [29] V daném případě došlo ke ztížení výkonu dozoru v energetice ze strany ERÚ nad energetickými odvětvími neplněním povinností stanovených ust. § 10 odst. 2 kontrolního řádu, kdy neposkytnutím požadovaných informací a podkladů ve stanovené lhůtě byl ERÚ zkrácen o tyto informace, které jsou nezbytné k zajištění řádného výkonu kontroly realizované orgánem veřejné moci. Neposkytnutí ERÚ vyžádaných informací tak má nepochybně určitý stupeň společenské škodlivosti, tím spíše v případě, že si ERÚ požadované podklady a informace fakticky není schopen zajistit jiným způsobem než právě od účastníka řízení. Správní orgán má za to, že neposkytnutí součinnosti účastníka řízení spočívající v nepředložení podkladů a informací, a to zejména seznamu odběrných míst (identifikovaných EAN nebo EIC kódem), u kterých účastník řízení zaslal v měsíci září 2022 zákazníkům oznámení o zvýšení zálohových plateb, resp. nový rozpis zálohových plateb, má za následek závažné ztížení výkonu dozoru podle ust. § 18 odst. 1 energetického zákona, neboť z důvodu neposkytnutí součinnosti povinného subjektu (účastníka řízení) nemůže být dostatečně realizován výkon působnosti ERÚ, tak jak je mu svěřena energetickým zákonem a ostatními právními předpisy. Správní orgán má za to, že pro splnění zákonných povinností v rámci kontrolní a dohledové činnosti (tj. zjištění stavu věci v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly), je vyžádání a následné zpracování a vyhodnocení potřebných podkladů a informací nezbytné. Neposkytnutím součinnosti účastníka řízení tak nemohlo být v daném případě v plném rozsahu vyhodnoceno, zda účastník řízení dodržel povinnosti držitele licence vyplývající z ust. § 11 odst. 6 energetického zákona, tj. zda stanovil zálohové platby na dodávku elektřiny/plynu nejvýše dle důvodně předpokládané spotřeby elektřiny/plynu v následujícím zúčtovacím období, čímž nemohlo dojít k naplnění cíle kontroly spočívající v odhalení případných nedostatků na straně účastníka řízení a zlepšení dodržování platného práva. Jednání účastníka řízení dosahuje takové míry intenzity, která odůvodňuje závěr o naplnění materiální stránky přestupku, jelikož je zde zájem na řádném, rychlém a efektivním výkonu kontroly, jejíž primárním účelem je zjistit, zda a jak kontrolované osoby dodržují povinnosti stanovené jim zákonem nebo uložené na jeho základě.
- [30] Výše uvedené skutečnosti poukazují na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení, kdy tato společenská škodlivost podle správního orgánu dosahuje takové míry intenzity, která odůvodňuje závěr o naplnění materiální stránky přestupku podle ust. § 91a odst. 2 písm. f)

energetického zákona, neboť společenská škodlivost výše uvedeného jednání účastníka řízení je vyšší než nepatrná.

IV. IV. Odpovědnost za přestupek

- [31] Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů shromážděných v rámci správního řízení existence takových objektivních okolností nevyplývá.
- [32] Správní orgán upozorňuje na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. přestupků držitelů licencí, právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek.
- [33] Lze uzavřít, že účastník řízení se dopustil spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 2 písm. f) energetického zákona, za který je také odpovědný.

IV. V. Námitky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [34] Účastník řízení namítá, že opakovaná žádost k doručení podkladů byla doručena účastníku řízení dne 25. listopadu 2022, tedy ještě před vydáním příkazu a podle této žádosti byla účastníku řízení poskytnuta lhůta k předložení příslušných dokumentů v délce 15 kalendářních dnů ode dne doručení žádosti, tj. do 9. prosince 2022. V této lhůtě účastník řízení příslušné podklady předložil a svou povinnost tedy splnil.
- [35] Správní orgán se s námitkou účastníka řízení neztotožňuje a uvádí následující. Opakovaná žádost, kterou účastník řízení zmiňuje je druhou opakovanou žádostí ze dne 25. listopadu 2022 (č. j. 17271-7/2022-ERU), v rámci které ERÚ žádal mj. o poskytnutí informací uvedených v opakované žádosti ze dne 2. listopadu 2022, č. j. 17271-4/2022-ERU, a to konkrétně kopie vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu za účtovací období 2021/2022 pro odběrná místa EIC [REDACTED] a EIC [REDACTED] a pro specifikovaná odběrná místa informaci na základě jakého ujednání ve smlouvě účastník řízení zákazníkům zaslal oznámení, že od 17. září 2022 bude cena za dodávku elektřiny či plynu účtována na základě denního velkoobchodního trhu (spotové ceny). V daném případě je projednáváno neposkytnutí součinnosti ve vztahu k opakované žádosti ze dne 2. listopadu 2022, č. j. 17271-4/2022-ERU, nikoliv k žádosti ze dne 25. listopadu 2022, č. j. 17271-7/2022-ERU. Správní orgán má za to, že v daném případě došlo k naplnění skutkové podstaty přestupku podle ust. § 91a odst. 2 písm. f) energetického zákona, byť opakovaná žádost ze dne 2. listopadu 2022 byla ve vztahu k požadované informaci, a to na základě jakého ujednání ve smlouvě účastník řízení zákazníkům zaslal oznámení, že od 17. září 2022 bude cena za dodávku elektřiny/plynu účtována za spotové ceny, první výzvou na předložení těchto informací, jelikož k neposkytnutí součinnosti postačí již první výzva k doložení požadovaných informací, i když je označena jako opakovaná žádost. Nicméně správní orgán ke skutečnosti, že účastník řízení uvedené informace (kopie vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu pro odběrná místa EIC [REDACTED] a EIC [REDACTED] a pro specifikovaná odběrná místa informaci na základě jakého ujednání ve smlouvě účastník řízení zákazníkům zaslal oznámení, že od 17. září 2022 bude cena za dodávku elektřiny či plynu účtována na základě denního velkoobchodního trhu) ERÚ dne 8. prosince 2022 poskytl, přihlédl při ukládání výše sankce.
- [36] Účastník řízení má za to, že výzva k doložení podkladů ze dne 2. listopadu 2022 nebyla totožnou jako ta původní ze dne 19. října 2022, když nově ERÚ požadovalo předložení seznamu odběrných míst zákazníků, u kterých účastník řízení v září 2022 zaslal oznámení o zvýšení zálohových plateb resp. nový rozpis, zálohových plateb a zároveň oznámení, že od 17. září 2022 bude cena za dodávku elektřiny/plynu účtována na základě denního velkoobchodního trhu a dále nově požádal u konkrétních

odběrných míst o informaci, na základě jakého ujednání ve smlouvě zaslal účastník řízení zákazníkům informaci o tom, že cena za dodávku elektřiny/plynu bude účtována za spotové ceny.

- [37] Správní orgán k námitce účastníka řízení uvádí, že v návaznosti na oznámení o zahájení kontroly ze dne 14. října 2022, které obsahovalo výzvu, aby účastník řízení ve stanovené lhůtě předložil ERÚ informace a podklady uvedené v odst. 8 tohoto rozhodnutí, byly dne 19. října 2022 účastníkem řízení doloženy úplné podklady a informace k odběrným místům EAN [REDACTED], EAN [REDACTED], EAN [REDACTED], EIC [REDACTED], EIC [REDACTED], EIC [REDACTED] a EIC [REDACTED]. Další požadované informace a podklady, a to konkrétně seznam odběrných míst (identifikovaných EAN nebo EIC kódem), u kterých účastník řízení zaslal v měsíci září 2022 zákazníkům oznámení o zvýšení zálohových plateb, resp. nový rozpis zálohových plateb a v případě odběrných míst EIC [REDACTED] a EIC [REDACTED] kopie vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu účastník řízení ERÚ ve stanovené lhůtě neposkytl. Dne 3. listopadu 2022 zaslal ERÚ účastníkovi řízení opakovanou žádost ze dne 2. listopadu 2022, č. j. 17271-4/2022-ERU, v rámci které ERÚ požádal o poskytnutí nedoložených podkladů požadovaných ve výzvě ze dne 14. října 2022 a dále i nově požádal u konkrétních odběrných míst o informaci, na základě jakého ujednání ve smlouvě zaslal účastník řízení zákazníkům informaci o tom, že cena za dodávku elektřiny/plynu bude účtována za spotové ceny. Správní orgán, jak již uvedl v odst. 35 tohoto rozhodnutí, má za to, že se i v případě neposkytnutí podkladů na základě opakované žádosti, v rámci které je mj. požadováno doložení nových podkladů, jedná o neposkytnutí součinnosti.
- [38] Účastník řízení namítá, že po původní výzvě ERÚ ze dne 19. října 2022 velkou část požadovaných dokumentů předložil, ale nepředložil pouze část, a to z důvodu větší náročnosti na přípravu těchto dokumentů. Konkrétně se jednalo o seznam odběrných míst zákazníků, u kterých účastník řízení v září 2022 zaslal oznámení o zvýšení zálohových plateb, resp. nový rozpis zálohových plateb.
- [39] Správní orgán nepovažuje námitku účastníka řízení za důvodnou, neboť právě nedoložení části podkladů (seznamu odběrných míst zákazníků, u kterých účastník řízení v září 2022 zaslal oznámení o zvýšení zálohových plateb) bylo zcela zásadní pro určení možného rozsahu kontroly, resp. počtu zákazníků potenciálně dotčených protiprávním jednáním účastníka řízení, jelikož správnímu orgánu je známo, že ERÚ obdržel nezanedbatelné množství podnětů zákazníků (viz přehled podání zákazníků, který byl vložen do správního spisu dne 3. dubna 2023, č. j. 19540-5/2022-ERU) týkajících se mj. i stanovení výše zálohových plateb za dodávku elektřiny/plynu, resp. nestanovení záloh dle důvodně předpokládané spotřeby, tudíž má správní orgán za to, že počet zákazníků, kterým účastník řízení nestanovil zálohové platby v souladu s ust. § 11 odst. 6 energetického zákona, mohl být mnohem vyšší. Pokud zálohové platby, které odběratel (zákazník) platí za energie každý měsíc, neodráží reálnou spotřebu ve smyslu ust. § 11 odst. 6 energetického zákona může dojít k poškození zájmů odběratele komodity tím, že může mít přímý dopad do majetkové sféry zákazníka, jelikož požadování nepřiměřeně vysoké zálohy na dodávku elektřiny/plynu bez objektivního odůvodnitelného důvodu ze strany obchodníka s elektřinou/plynem a akceptovatelného ze strany zákazníka znamená na straně účastníka řízení přijetí větší finanční částky, se kterou pak po fakturační dobu může nakládat/hospodařit, zatímco zákazník s touto částkou naopak disponovat nemůže. Správní orgán nemůže ani přihlídnout k námitce účastníka řízení, že nemohl doložit seznam odběrných míst zákazníků, u kterých oznámil zvýšení zálohových plateb, a to z důvodu větší náročnosti na přípravu těchto dokumentů, neboť účastník řízení v průběhu kontroly nepředložil ERÚ žádost, ve které by požádal o prodloužení lhůty pro předložení dotčeného seznamu. K námitce účastníka řízení, že velkou část požadovaných dokumentů předložil správní orgán uvádí, že účastník řízení, jakožto kontrolovaná osoba je povinen požadované podklady související s výkonem a předmětem kontroly ve stanovené lhůtě poskytnout. Nadto správní orgán opakovaně uvádí, že ke skutečnosti, že účastník řízení uvedené informace (kopie vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu pro odběrná místa EIC [REDACTED] a EIC [REDACTED] a pro specifikovaná odběrná místa informaci na základě jakého ujednání ve smlouvě účastník řízení zákazníkům zaslal oznámení, že od 17. září 2022 bude cena za dodávku elektřiny či plynu účtována na základě denního velkoobchodního trhu)

ERÚ dne 8. prosince 2022 poskytl, přihlédl při ukládání výše sankce v části „V. Uložení správního trestu“ tohoto rozhodnutí.

- [40] Účastník řízení má za to, že v daném případě není naplněna materiální stránka přestupku tedy, že v jednání účastníka řízení nelze shledat společenskou škodlivost. Účastník řízení zdůrazňuje, že od původně stanovené lhůty pro předložení podkladů (18. listopadu 2022) do vydání příkazu uplynulo pouhých 12 dní, což nepředstavuje nijak zásadně závažné ohrožení společenského zájmu chráněných kontrolní činností ze strany ERÚ.
- [41] Správní orgán považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou a plně tak odkazuje na odůvodnění uvedené v odst. 28 a 29 tohoto rozhodnutí, ve kterých se naplněním materiální stránky přestupku zabýval.
- [42] Správní orgán dále uvádí, že námitky účastníka řízení směřující k uložené sankci vypořádává v části „V. Uložení správního trestu“ tohoto rozhodnutí.

V. Uložení správního trestu

- [43] Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.
- [44] Jelikož energetický zákon neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytykaného skutku účastníka řízení tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází v úvahu co do druhu správního trestu ukládaného účastníkovi řízení pouze napomenutí či pokuta.
- [45] K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Nadto se takový trest nejeví ani jako vhodný při trestání právnické osoby ve vztahu k neplnění povinností vytvořit podmínky pro výkon kontroly, umožnit ERÚ výkon jeho oprávnění stanovených kontrolním řádem a poskytovat k tomu potřebnou součinnost, kdy takovýto správní trest by mohl stěžít plnit svou represivní funkci.
- [46] Účastník řízení v podaném odporu proti příkazu mj. uvedl, že pokud by tedy došlo ke spáchání přestupku, tak má za to, že by byl dán důvod k upuštění od potrestání. Komentářová literatura k institutu upuštění od uložení správního trestu uvádí: „*Upuštění od uložení správního trestu je institutem výjimečným, který je správní orgán oprávněn, nikoliv povinen, využít s to pouze za podmínek stanovených zákonem.*“ (srov. JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, str. 391). Je tedy na uvážení správního orgánu, zdali institut upuštění od uložení správního trestu využije, byť by byly naplněny zákonné předpoklady uvedené v ust. § 43 zákona o odpovědnosti za přestupky. S ohledem na skutkové okolnosti (účastník řízení neposkytl kontrolujícím potřebnou součinnost tím, že ve stanovené lhůtě nedoložil požadované informace a podklady) a závažnost přestupku, správní orgán neshledal, že by v daném případě byly naplněny podmínky, které by umožňovaly případné upuštění od uložení správního trestu.
- [47] Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.

- [48] Za přestupek podle ust. § 91a odst. 8 energetického zákona lze podle ust. § 91a odst. 2 písm. f) energetického zákona uložit pokutu do výše 1 000 000 Kč.
- [49] Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností.
- [50] Účastníkovi řízení byla v období po zrušení příkazu rozhodnutím č. j. 07664-5/2022-ERU ze dne 4. května 2022 (potvrzeným rozhodnutím o rozkladu ze dne 7. února 2023, které nabylo právní moci dne 15. února 2023), uložena pokuta ve výši 100 000 Kč spolu s náhradou nákladů řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2021.
- [51] Účastník řízení spáchal projednávaný přestupek v nyní posuzované věci ještě před tím, než byl pravomocně potrestán za jiné protiprávní jednání – viz pravomocné rozhodnutí uvedené v předchozím odst. 50. Jednání, kdy pachatel spáchal dva nebo více přestupků dříve, než byl pro některý z nich odsouzen, je právní teorií označováno jako souběh. Z pohledu vedeného řízení měl být tento předchozí přestupek projednán ve společném řízení podle ust. § 88 zákona o odpovědnosti za přestupky. V přestupkovém řízení není možno uložit trest souhrnný, proto je nezbytné v duchu absorpční zásady zohlednit tresty již dříve uložené. Úhrn pokut uložený sbíhajícími se rozhodnutími by se měl v zásadě rovnat výši pokuty, která by za tytéž skutky byla uložena, kdyby byly projednány společně.
- [52] Podle ust. § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.
- [53] Správní orgán tedy dále postupoval tak, že uvedené správní řízení (sp. zn. OSR-07664/2022-ERU) posuzoval ve spojení s vedeným řízením, jako by se jednalo o jedno společné řízení a posuzoval, který ze spáchaných přestupků byl nejpřísněji trestný, potažmo nejzávažnější. Správní orgán dospěl k závěru, že přísněji trestný je pokračující přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona, o němž bylo rozhodnuto v rámci rozhodnutí č. j. 07664-5/2022-ERU, jelikož podle ust. § 91 odst. 14 písm. c) energetického zákona lze za přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) téhož zákona uložit pokutu až do výše 15 000 000 Kč.
- [54] S ohledem na výše uvedené, kdy přísněji trestný je přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona o němž bylo rozhodnuto v rámci rozhodnutí č. j. 07664-5/2022-ERU, se správní orgán při stanovení výše uložené pokuty při hodnocení polehčujících a přitěžujících okolností omezil pouze na skutečnost, že účastník řízení posuzovaný přestupek spáchal ve vícečinném souběhu s dalším přestupkem, což správní orgán hodnotí jako přitěžující okolnost, což odůvodňuje následovně.
- [55] Povaha sbíhajícího se přestupku podle ust. § 91a odst. 2 písm. f) energetického zákona spočívá v samotném ztížení výkonu dozoru ze strany ERÚ, neboť účastník řízení, jakožto kontrolovaná osoba neposkytl kontrolujícím potřebnou součinnost, když nedoložil ERÚ ve stanovené lhůtě požadované podklady a informace, které ERÚ dále při výkonu své dozorové působnosti v oblasti energetiky využívá a které jsou zcela zásadní pro určení možného rozsahu kontroly, resp. rozsahu zákazníků potenciálně dotčených protiprávním jednáním účastníka řízení. Z povahy dotčeného přestupku pak vyplývá i jeho závažnost, kdy tento přestupek hodnotí správní orgán jako relativně závažný, jelikož účastník řízení tím, že požadované podklady a informace ve stanovené lhůtě nepředložil, nevytvořil podmínky pro výkon kontroly a neumožnil ERÚ výkon jeho oprávnění stanovených zákonem.
- [56] Účastník řízení k povaze spáchaného přestupku namítá, že ERÚ v příkazu shledal jednání účastníka řízení jako relativně závažné, když ve stanovené lhůtě neposkytl požadované informace. Účastník řízení zdůraznil, že se jedná o informace týkající se dodávek elektřiny/plynu do 10 odběrných míst

s tím, že část informací účastník řízení poskytl již na základě první výzvy ERÚ a další část splnil na základě výzvy opakované.

- [57] Správní orgán se s námitkou účastníka řízení neztotožňuje, neboť v opakované žádosti bylo kromě podkladů a informací týkající se dodávek elektřiny/plynu 10 odběrných míst požadováno i doložení seznamu odběrných míst, u kterých účastník řízení zaslal v měsíci září 2022 zákazníkům oznámení o zvýšení zálohových plateb, resp. nový rozpis zálohových plateb, který účastník řízení ERÚ nedoložil. Správní orgán má za to, že neposkytnutí seznamu odběrných míst závažně ztížilo výkon dozoru, neboť právě nedoložení těchto podkladů bylo zcela zásadní pro určení možného rozsahu kontroly, resp. počtu zákazníků potenciálně dotčených protiprávním jednáním účastníka řízení.
- [58] Ke skutečnosti, že účastník podklady a informace dle opakované žádosti č. j. 17271-4/2022-ERU, konkrétně kopie vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu pro odběrná místa EIC [REDAKCE] a EIC [REDAKCE] a pro specifikovaná odběrná místa informaci na základě jakého ujednání ve smlouvě účastník řízení zákazníkům zaslal oznámení, že od 17. září 2022 bude cena za dodávku elektřiny či plynu účtována na základě denního velkoobchodního trhu, ERÚ dne 8. prosince 2022 poskytl, přihlédl správní orgán jako k okolnosti závažnost přestupku snižující při ukládání výše sankce.
- [59] Správní orgán při stanovování výše uložené pokuty přihlédl velmi výrazně k tomu, že zahájená kontrola, jejímž předmětem bylo dodržování povinností držitele licence vyplývajících z ust. § 11 odst. 6 energetického zákona, tj. povinnosti držitele licence na obchod s elektřinou a licence na obchod s plynem stanovit zálohové platby na dodávku elektřiny/plynu nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny/plynu v následujícím účtovacím období, byla nakonec ukončena, jelikož byl v rámci kontroly získán částečný vzorek zákazníků v počtu nezbytném pro dosažení účelu kontroly, kdy u 29 odběrných míst elektřiny/plynu bylo zjištěno, že účastník řízení při uplatňování záloh za dodávky elektřiny/plynu nestanovil jejich výši nejvýše dle důvodně předpokládané spotřeby elektřiny/plynu. V důsledku této skutečnosti je výše pokuty snížena.
- [60] Jak již správní orgán uvedl, účastník řízení spáchal projednávaný přestupek v nyní posuzované věci ještě před tím, než byl pravomocně potrestán za jiné protiprávní jednání – viz pravomocné rozhodnutí uvedené v odst. 50, tudíž je nutné na danou situaci analogicky použít zásadu absorpce. Ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 28/2009 – 62, z nichž vyplývá, že nevede-li správní orgán v rozporu s ust. § 57 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, společné řízení o více přestupcích téhož pachatele, není takový postup vadou řízení, je-li z odůvodnění následného rozhodnutí zřejmé, že ve věci byla aplikována zásada absorpční, zakotvená v ust. § 12 odst. 2 citovaného zákona pro ukládání trestu za souběh přestupků. Tento závěr lze pak použít i při trestání přestupků podle zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [61] Správní orgán dospěl s ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti k závěru, že za přiměřenou a v souladu se všemi zákonnými hledisky individualizovanou považuje úhrnnou pokutu ve výši 300 000 Kč. Zároveň je však třeba zohlednit, že v souladu se zásadou absorpce je nutno od této pokuty, která zohledňuje všechny relevantní spáchané přestupky (které jsou či měly být projednány ve společném řízení), odečíst částku již pravomocných pokut (za ty přestupky, o nichž již rozhodnuto bylo, aniž by byly projednány ve společném řízení). Rozhodnutím č. j. 07664-5/2022-ERU byla uložena pokuta ve výši 100 000 Kč. Od částky 300 000 Kč je tedy nutné odečíst již uhrazenou pokutu v celkové výši 100 000 Kč. Účastníku řízení je tedy tímto rozhodnutím uložena pokuta ve výši 200 000 Kč.
- [62] Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter,

a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

- [63] Správní orgán se tedy také zabýval otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů předložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.
- [64] Účastník řízení správnímu orgánu v rámci přípisu ze dne 6. dubna 2023 doložil Rozvahu a Výkaz zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2022. Na základě předložených podkladů lze k majetkovým poměrům účastníka řízení uvést, že tento dosáhl v účetním období roku 2022 výsledku hospodaření ve výši [REDAKCE] Kč při čistém obratu za účetní období ve výši [REDAKCE] Kč. Tržby z prodeje výrobků a služeb činily [REDAKCE] Kč a tržby za prodej zboží [REDAKCE] Kč.
- [65] Podle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.
- [66] Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.
- [67] Správní orgán po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení přitěžující okolnosti, konkrétně, že se účastník řízení projednávaného přestupku dopustil v souběhu s dalším přestupkem, a majetkových poměrů účastníka řízení, a s ohledem na zásadu absorpce stanovil správní orgán účastníkovi řízení pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Správní orgán považuje tuto výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Správní orgán má za to, že pokuta ve stanovené výši naplňuje jak funkci preventivní, tak funkci odstrašující, a současně není pro účastníka řízení i s ohledem na jeho majetkové poměry likvidační. Pokuta byla oproti příkazu uložena v nižší výši s ohledem na skutečnosti, že účastník řízení část podkladů a informací dle opakované žádosti č. j. 17271-4/2020-ERU ERÚ poskytnul, byť po uplynutí stanovené lhůty, a dále, že zahájená kontrola byla nakonec ukončena.

VI. Náklady řízení

- [68] Souběžně je výrokiem III. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky

Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

JUDr. Pavla Musálková, v.r.
oprávněná úřední osoba
odbor sankčních řízení

Obdrží: ELGAS Energy, s.r.o. prostřednictvím [REDAKCE], advokátní kanceláře